

Natuurlijk bevoegd – provincie Flevoland

Onderzoek naar de invulling van de provinciale regierol bij natuurcompensatie

Aanleiding

Aantasting van beschermde natuurgebieden door ruimtelijke ingrepen (zoals een verbreding van een weg) is in principe niet toegestaan. Enkel ruimtelijke ontwikkelingen die een groot openbaar belang dienen en waarvoor geen alternatieven zijn, kunnen onder strikte voorwaarden worden toegestaan. De negatieve effecten op de natuur dienen daarbij zoveel mogelijk beperkt te worden en de overblijvende effecten moeten worden gecompenseerd. De compensatiemaatregelen zijn afhankelijk van het beschermingsregime waaronder het natuurgebied valt (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland (NNN), bosgebieden en eventueel onder autonoom beleid aangewezen beschermd (natuur)gebied).

De verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid is de afgelopen jaren steeds meer overgegaan van het Rijk naar de provincies. Vanuit deze verantwoordelijkheid voor natuur hebben de provincies de regierol bij natuurcompensatie. Met dit onderzoek heeft de Rekenkamer inzichtelijk gemaakt hoe de Randstadprovincies hun rol op het gebied van natuurcompensatie hebben vormgegeven en zijn er suggesties voor verbeteringen gedaan.

Vraagstelling

Hoe vult de provincie haar regierol op het gebied van natuurcompensatie in en welke verbeteringen zijn er binnen het natuurcompensatiebeleid mogelijk?

De regierol van de provincie is uitgewerkt in zes deelvragen:

1. Heeft de provincie concreet en actueel beleid opgesteld voor het beoordelen van ruimtelijke plannen waarbij een beschermd natuurgebied wordt aangetast?
2. Bepaalt de provincie de natuurcompensatieopgave aan de hand van concrete criteria?
3. Registreert de provincie beschermde natuurgebieden en (mogelijke) natuurcompensatiegebieden?
4. Zorgt de provincie voor waarborgen bij de uitvoering van natuurcompensatiemaatregelen (bijvoorbeeld door middel van een compensatieovereenkomst of privaatrechtelijk contract)?
5. Monitort en controleert de provincie de uitvoering van natuurcompensatiemaatregelen?
6. Informeren GS aan PS over de voortgang van natuurcompensatieprojecten en stelt de provincie relevante informatie over natuurcompensatie beschikbaar?

Conclusie

De provincie Flevoland kent een beknopte rolopvatting voor wat betreft de regie bij natuurcompensatie. Zo staat de provincie meer op afstand bij de totstandkoming en de uitvoering van de compensatieafspraken voor het NNN. Verbeteringen binnen het natuurcompensatiebeleid zijn mogelijk op het gebied van het uitwerken van het provinciale instrument 'herbegrenzing', de registratie van bosgebieden waarvoor de provincie vanaf 2017 verantwoordelijk is, de borging van de compensatiemaatregelen voor het NNN, het monitoren en controleren ervan en de informatievoorziening aan PS.

Aanbevelingen aan PS

- 1. Vraag GS om het provinciale instrument 'herbegrenzing' helder uit te werken, zodat duidelijk wordt wanneer dit instrument al dan niet mag worden ingezet.**

De provincie maakt in haar beleid voor het NNN geen duidelijk onderscheid tussen het instrument natuurcompensatie waarvoor het "nee, tenzij"-principe moet worden doorlopen en het instrument 'herbegrenzing', waarvoor dit niet doorlopen hoeft te worden. In de praktijk gebruikt de provincie bij voorkeur het instrument 'herbegrenzing' waarvan de toepassing aan GS gemandateerd is.

- 2. Vraag GS om een kaart bij te houden met daarop de bosgebieden waarvoor de provincie vanaf 2017 verantwoordelijk is vanuit de Wet natuurbescherming.**

Er wordt door de provincie geen aparte kaart bijgehouden met daarop de bosgebieden waarvoor de provincie verantwoordelijk is vanuit de Wet natuurbescherming.

- 3. Vraag GS om ervoor te zorgen dat de afgesproken compensatiemaatregelen voor NNN-gebieden meer afdwingbaar worden vastgelegd, bijvoorbeeld in een overeenkomst tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag. Hiermee kan de uitvoering van de gemaakte afspraken worden gevolgd en de initiatiefnemer worden aangesproken als de uitvoering achterblijft.**

De afgesproken compensatiemaatregelen voor het NNN zijn niet afdwingbaar. De provincie heeft in haar beleid opgenomen dat er een overeenkomst moet worden getekend tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag om de uitvoering van het compensatieplan te garanderen. Dit gebeurt echter in de praktijk niet standaard.¹

- 4. Vraag GS om de compensatiemaatregelen te monitoren, door jaarlijks -conform beleid- voortgangsrapportages op te vragen.**

De provincie heeft in haar beleid opgenomen dat gemeenten jaarlijks moeten rapporteren over de voortgang van natuurcompensatieprojecten voor het NNN. Dit gebeurt echter niet. De provincie vertrouwt op signalen uit het veld als de compensatie niet conform planning verloopt.

- 5. Vraag GS om ervoor te zorgen dat standaard veldcontroles worden uitgevoerd bij compensatieprojecten voor NNN gebieden, om na te gaan of de uitvoering van de natuurcompensatiemaatregelen conform afspraken is verlopen.**

In het provinciale beleid is niet opgenomen dat er (periodieke) veldcontroles of eindcontroles dienen te worden uitgevoerd bij natuurcompensatieprojecten. Bij Natura 2000-gebieden en bosgebieden voert de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV) desgevraagd veldcontroles uit. Voor het NNN zijn in 2015 bij een incidentele actie de herbegrenzingsen gecontroleerd.

- 6. Spreek met GS af hoe en wanneer u geïnformeerd wilt worden over natuurcompensatieprojecten.**

GS informeren PS ad hoc over specifieke projecten waar natuurcompensatie aan de orde is.

Meer informatie

Het rapport *Natuurlijk bevoegd* vindt u op onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Ans Hoenderdos, info@randstedelijke-rekenkamer.nl / tel. 020 58 18 585.

¹ De provincie Noord-Holland sluit wel standaard een compensatieovereenkomst af met de initiatiefnemer (zowel gemeente als private partij). In deze overeenkomst is onder andere opgenomen dat de initiatiefnemer een melding moet doen bij de start en eind van de werkzaamheden, rapportageverplichtingen van de initiatiefnemer aan de provincie en een boeteclausule.